



# ข้อแนะนำในการวินิจฉัยสัญชาติและการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล โดย...ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒/๘

## การได้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ บุคคลจะได้สัญชาติไทย โดย...

### ๑. การสืบสายโลหิตจากบิดาหรือมารดา ที่มีสัญชาติไทยอยู่แล้ว

ทั้งนี้ ไม่ว่าบิดาหรือมารดาจะจดทะเบียนสมรสกันหรือไม่ และบุตรที่เกิดมานั้นไม่ว่าจะเกิดในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทย

๒. หลักดินแดน หมายถึง การที่บุคคลเกิดในประเทศไทย แต่มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวหรือคนไร้สัญชาติ ซึ่งบุตรจะได้สัญชาติไทยก็ต่อเมื่อมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

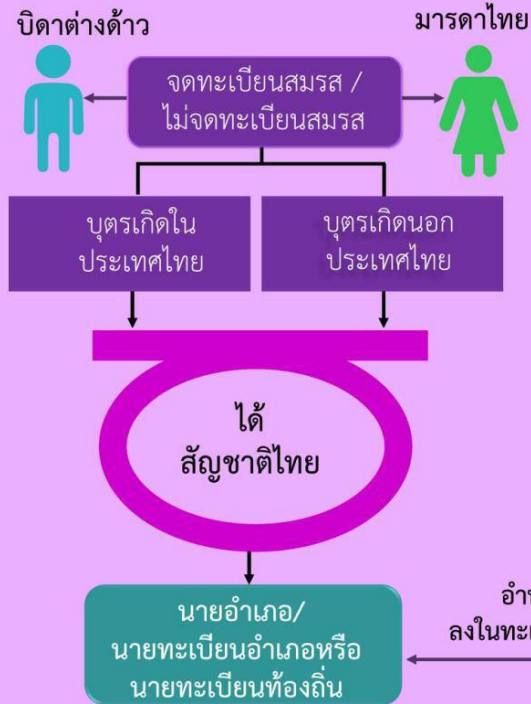
๓. การแปลงสัญชาติจากสัญชาติอื่นเป็นคนสัญชาติไทยหรือขอมมีสัญชาติไทยตามสามมีที่มีสัญชาติไทยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยสัญชาติกำหนดไว้

## ข้อพิจารณาในการวินิจฉัยสัญชาติบุคคล

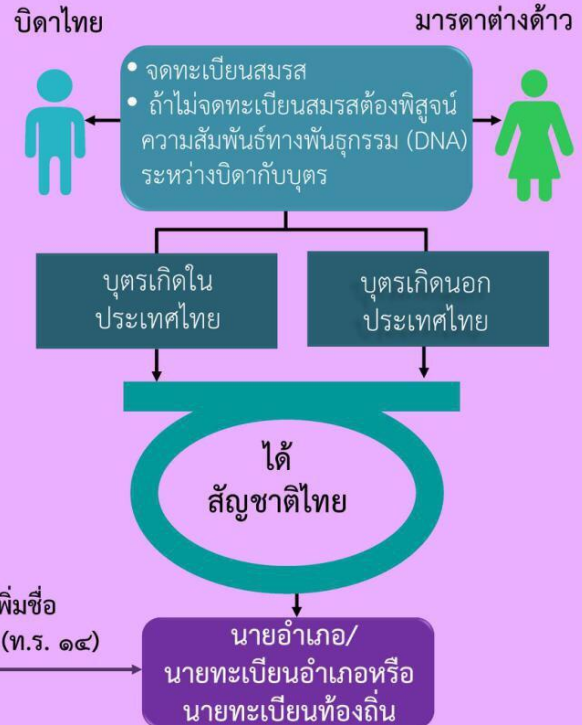
- กรณีบิดาหรือมารดาเป็นคนสัญชาติไทย บุตรจะได้สัญชาติไทยตามมารดาหรือบิดาในขณะที่เกิด ทั้งนี้หากบิดาสัญชาติไทยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาซึ่งถือสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ จะต้องขอพิสูจน์ความสัมพันธ์ทางพันธุกรรม (DNA) ระหว่างบิดากับบุตร
- กรณีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ต้องตรวจสอบว่าบิดาและมารดาได้รับอนุญาตให้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่เมื่อใด ก่อนบุตรเกิดหรือไม่ และบุตรของบุคคลดังกล่าวเกิดในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทย
- กรณีที่บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวชนกลุ่มน้อยที่ ครม. อนุญาตให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นกรณีพิเศษ และได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว ต้องตรวจสอบว่าบิดาหรือมารดาดังกล่าวมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) หรือไม่ และได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใด ขณะเดียวกันต้องตรวจสอบด้วยว่าบุตรของชนกลุ่มน้อยดังกล่าวเกิดเมื่อใดและเกิดในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทย ทั้งนี้ให้พิจารณาจากหลักฐานการจัดทำทะเบียนประวัติ ทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) และหลักฐานการเกิดเป็นสำคัญ หากหลักฐานดังกล่าวมีรายการไม่ตรงกัน จะต้องให้ยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการให้ถูกต้องตรงกันเสียก่อน ซึ่งเป็นอำนาจของนายอำเภอ
- ข้อควรระมัดระวังเกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวที่เพิ่งหลบหนีเข้าเมืองมาใหม่ หรือแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติที่ได้รับอนุมัติให้ทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว มาสวมตัวเป็นคนต่างด้าวชนกลุ่มน้อย ที่ได้ทำทะเบียนประวัติและหลักฐานทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ไว้แล้วตาม มติ ครม.ปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องให้ตรวจสอบเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือและรูปถ่ายจากหลักฐานทะเบียนประวัติคนต่างด้าวชนกลุ่มน้อยกับผู้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยหรือขอมมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ด้วยทุกครั้ง

## ๑. การสืบสายโลหิตจากบิดาหรือมารดาที่มีสัญชาติไทยอยู่แล้ว

### ๑.๑ กรณีมารดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย

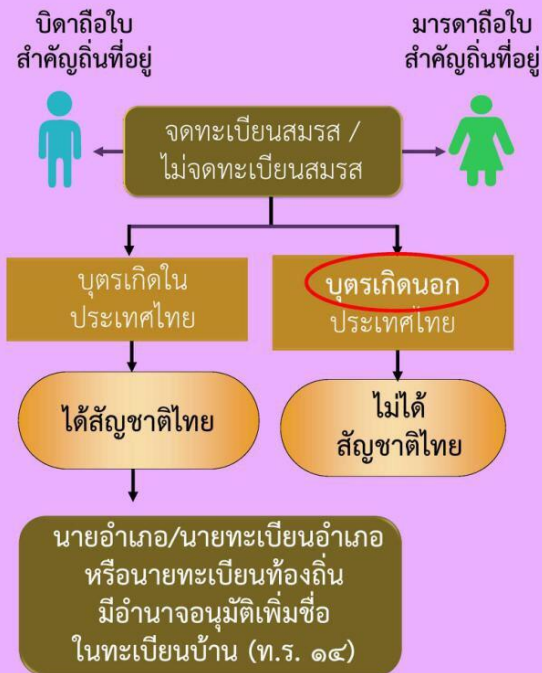


### ๑.๒ กรณีบิดาเป็นบุคคลสัญชาติไทย

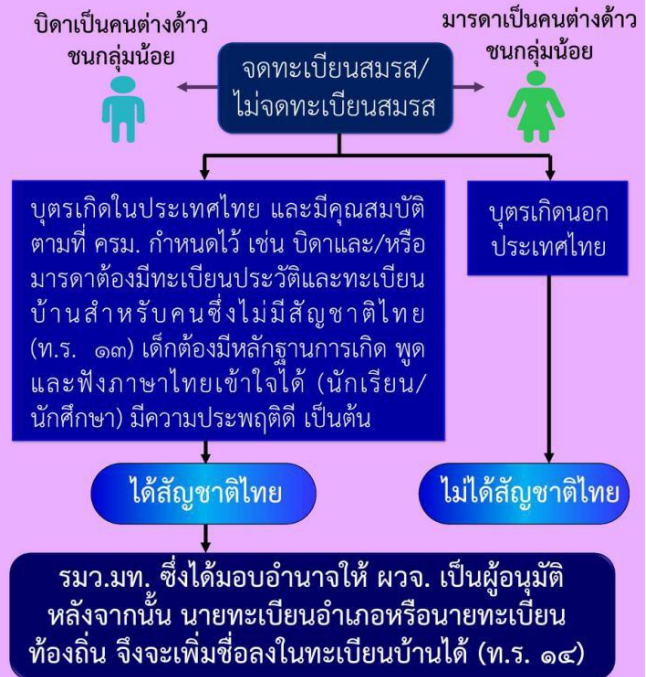


๒. การขอมี/การได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดนที่กฎหมายว่าด้วยสัญชาติกำหนดเงื่อนไขไว้

๒.๑ กรณีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว  
ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยและ  
ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบต่างด้าว



๒.๒ กรณีบิดาและ/หรือมารดาเป็นคนต่างด้าว  
ชนกลุ่มน้อยที่ได้รับอนุญาตจาก ครม.  
ให้อยู่ในประเทศไทยเป็นกรณีพิเศษ





## ๓. การขอแปลงสัญชาติจากสัญชาติอื่นเป็นสัญชาติไทย มีขั้นตอนดังนี้

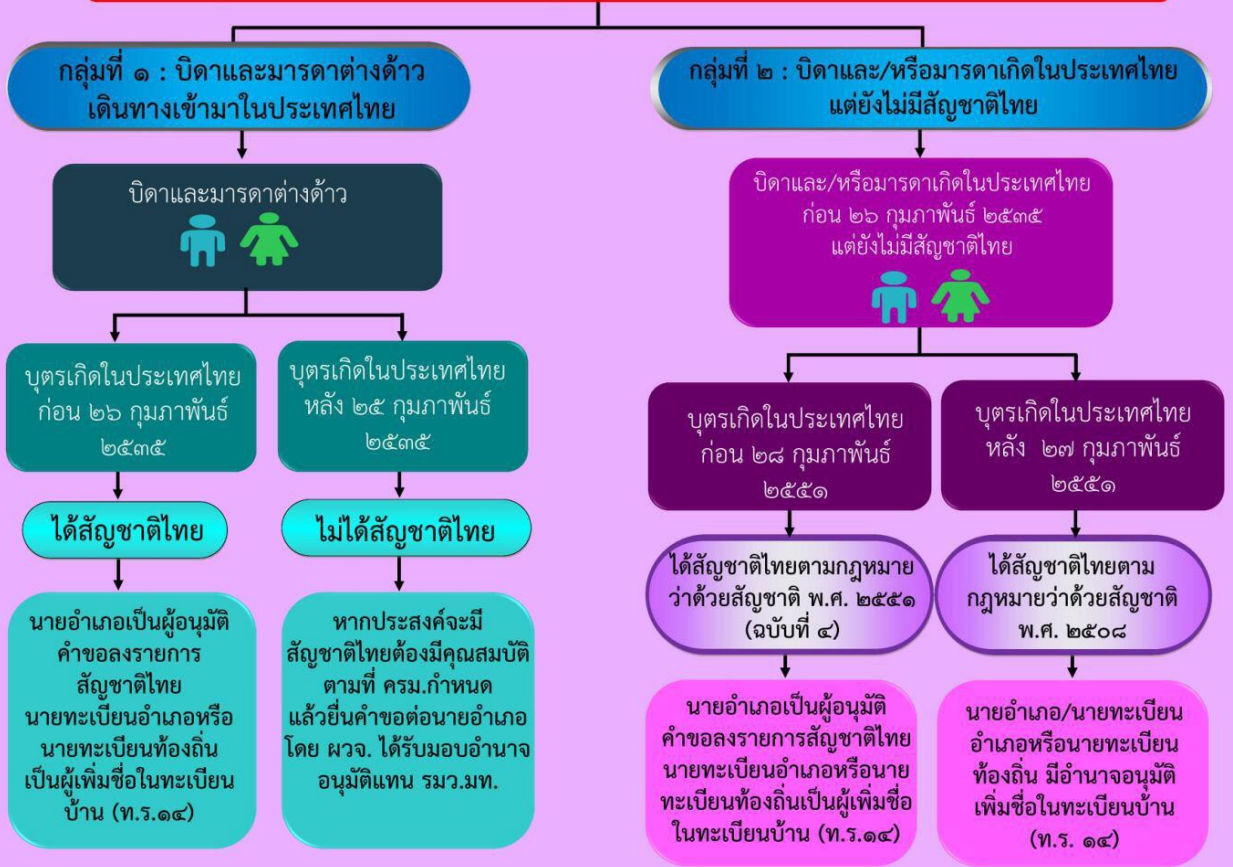




# ข้อแนะนำในการวินิจฉัยสัญชาติและการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล โดย...ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๖/๘

## การได้สัญชาติไทยตามการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๔)



### คนไร้สัญชาติในประเทศไทย จำนวน ๔๘๗,๔๘๓ ราย

กลุ่มบุคคลที่เข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต  
๒๙๔,๖๘๙ ราย

กลุ่มบุคคลที่เกิดในประเทศไทย แต่บิดา/มารดา เข้ามาในประเทศไทย โดยไม่ได้รับอนุญาต  
๑๐๓,๙๗๙ ราย

กลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่ไม่มีสถานะ และกลุ่มบุคคลที่ถูกทอดทิ้งไม่สามารถติดตามบิดา/มารดาได้ จึงไม่ทราบสัญชาติของตนเอง  
๘๘,๘๑๕ ราย

### คณะรัฐมนตรีได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาบุคคลไร้รัฐ/ไร้สัญชาติ

บุคคลที่เข้ามาในประเทศไทยก่อนวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๓๘ และได้จัดทำทะเบียนประวัติแล้ว

บุคคลที่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๓๘ และได้จัดทำทะเบียนประวัติแล้ว

**บิดามารดา :**  
มีสิทธิขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (ใบต่างด้าว) โดยอำนาจของ นรม. และ รวว.มท.

**บุตรที่เกิดในประเทศไทย :**  
ให้สิทธิขอมีสัญชาติไทยต่อ รวว.มท. ซึ่งได้มอบอำนาจให้ ผวจ. พิจารณาอนุมัติ

**บิดามารดา :**  
ให้สิทธิอาศัยและมีสิทธิในการเรียนและเข้ารับการรักษาพยาบาล

**บุตรที่เกิดในประเทศไทย :**  
ให้สิทธิอาศัยและมีสิทธิในการเรียนและเข้ารับการรักษาพยาบาล





กลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่ไม่มีสถานะและกลุ่มบุคคลที่ถูกทอดทิ้งไม่สามารถติดตามบิดา/มารดาได้ จึงไม่ทราบสัญชาติของตนเอง จำนวน ๘๘,๘๑๕ ราย

กรณีเป็นนักเรียน/นักศึกษาที่ไม่มีสถานะซึ่งโรงเรียน/สถาบันการศึกษาสำรวจไว้เมื่อปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๔  
จำนวน ๗๙,๙๓๕ ราย

กรณีบุคคลและเด็กที่ถูกบิดา/มารดาทอดทิ้งหรือไม่ปรากฏบิดา/มารดา ซึ่ง พ.ม. สำรวจไว้เมื่อปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔  
จำนวน ๘,๘๘๐ ราย

คณะรัฐมนตรีได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาบุคคลไร้รัฐ/ไร้สัญชาติ

กรณีนักเรียน/นักศึกษาที่ไม่มีสถานะ ซึ่งโรงเรียน/สถาบันการศึกษาสำรวจไว้เมื่อปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒

- ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเกิดในประเทศไทยและบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย ให้สิทธิขอลงรายการสัญชาติไทยต่อนายอำเภอตามกฎหมายสัญชาติ

กรณีบุคคลและเด็กที่ถูกบิดา/มารดาทอดทิ้งหรือไม่ปรากฏบิดา/มารดา ซึ่ง พ.ม. สำรวจไว้เมื่อปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒

- ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเกิดในประเทศไทยและอาศัยอยู่อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ให้สิทธิขอมีสัญชาติไทยตามกฎหมายสัญชาติต่อ ร.ม.ท. ซึ่งได้มอบอำนาจให้ ผ.วจ. พิจารณานุมัติ

หมายเหตุ : บุคคลไร้สัญชาติดังกล่าวข้างต้น ไม่รวมกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้

๑. ผู้หนีภัยจากการสู้รบในประเทศเพื่อนบ้านและอาศัยอยู่ในศูนย์พักพิง ๙ แห่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ดูแล เพื่อรอส่งกลับประเทศต้นทางหรือไปประเทศที่สาม จำนวน ๑๐๑,๗๑๓ ราย
๒. แรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติที่คณะรัฐมนตรีมีมติผ่อนผันให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว จำนวน ๑,๕๘๖,๘๔๒ ราย

